

Etyka w szkole- uczy myślenia.

Od roku szkolnego 2014/2015 w naszej szkole organizowane są lekcje etyki. Każdy uczeń może uczęszczać na zajęcia zarówno z etyki, jak i religii. Rodzic może wybrać opcję tylko jednego przedmiotu lub w oświadczeniu woli nie wskazać żadnego z tych przedmiotów. Od nowego roku szkolnego, tj. 2016/2017, lekcje etyki będą przystosowane do planu zajęć, aby dzieci uczęszczające na zajęcia etyki nie musiały długo czekać na zajęcia.

Zajęcia etyki w szkole mają kształtować określone postawy, wrażliwości i umiejętności. Wiedza i informacje mają tu charakter wtórny. Jednak nie sposób zajmować się etyką bez korzystania z tekstów i znajomości teorii i stanowisk etycznych. Lekcje powinny więc przede wszystkim być miejscem dyskusji, ale dyskusji, które poza spontanicznością nabierają - w coraz większym stopniu — charakteru naukowego.

Lekcje etyki w naszej szkole są wspierane lekturą fragmentów tekstów filozoficznych, religijnych, mitologicznych, literackich. Dzieci mają możliwość ukształtowania swoich poglądów na podstawie wyselekcjonowanych filmów. Zajęcia z etyki są animowane. Zasada wciągania do pracy przez inteligentną zabawę obowiązuje nie tylko w szkole podstawowej, ale również w gimnazjum. Uczniowie mogą pracować w parach, w grupach (a potem dzielić się z innymi wnioskami z dyskusji); mogą wygłaszać przemówienia broniące jakiś poglądów, ale także są skłaniani do obrony poglądów, z którymi się nie zgadzają, by ocenić ich zasadność i siłę argumentacji. Duża część zajęć, z semestru na semestr coraz większa, jest poświęcona analizie określonych stanowisk etycznych.

W klasach 1-3 etyki uczy pani Aneta Gędek - nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, a w klasach 4-6 oraz w klasach gimnazjalnych pani Aneta Nowak, która w naszej szkole jest jednocześnie pedagogiem szkolnym.

W klasach 1-3 szkoły podstawowej realizowany jest materiał na podstawie programu M. Gregorczyka „Chcemy być lepsi”. W czasie zajęć poruszane są przykładowe treści nauczania: Ja i moi koledzy, Ja i moje ciało, Ja i dobre maniery, Ja i dorośli. Omawiane zagadnienia prezentowane są na przykładzie opowiadań lub fragmentów tekstów. Wnioski wyciągane są także na podstawie obserwacji życia codziennego. Dzieci dyskutują z nauczycielem. Wykonują plakaty, ulotki. Zbierają najważniejsze pojęcia etyczne do kuferka etycznego. Pod koniec klasy trzeciej uczeń uczęszczający na etykę rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny. Okazuje szacunek osobom starszym. Zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć nie krzywdząc innych; stara się nieść pomoc potrzebującym. Wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie. Potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów. Wie, że nie można zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać. Zdaje sobie sprawę, że należy naprawić wyrządzoną szkodę; Chroni i szanuje przyrodę, nie niszczy swojego otoczenia.

W klasach 4-6 realizujemy materiał w oparciu o program nauczania: Ludzkie ścieżki. W klasie czwartej pojawiają się tematy związane z czasem nauki i odpoczynku, z uczuciami, z prawami dziecka i obowiązkami dziecka. Nawiązujemy do roli zmysłów w poznawaniu

świata. Poznajemy największe religie świata. Rozmawiamy o ludziach w potrzebie, o honorze, o wolontariacie.

W klasie piątej uczniowie skupiają się na losie zwierząt. Rozmawiamy o autorytetach i o potrzebach osób niepełnosprawnych. Zastanawiamy się nad budującą i niszczytelką działalnością człowieka na ziemi. Ćwiczymy silną wolę, poznajemy pojęcie uzależnienia, rozmawiamy o nałogach, a także uczymy się bycia asertywnym. Dużo wagę przykładamy do zdrowia i dbania o nie.

Szóstoklasiści zaś zapoznają się z już podstawowymi myślami filozoficznymi. Zastanawiają się nad istotą szczęścia. Próbują zdefiniować pojęcie sprawiedliwości. Poszukują wartości uniwersalnych. Dywagują na temat przeznaczenia i losu człowieka. Rozpatrują człowieka jako istotę myślącą i dociekliwą.

W gimnazjum natomiast wykorzystywane są elementy programu nauczania M. Środy. W gimnazjum zajęcia z etyki nabierają pomału charakteru filozoficznego. Etyka jest przecież dziedziną filozofii. W gimnazjum uczeń styka się z pewnymi teoriami, poznaje ich treści, przesłanki, konsekwencje. Lekcje etyki pobudzają do myślenia, uwrażliwiają na problemy moralne, kształcą umiejętności ich rozumienia i rozwiązywania.

Przede wszystkim jednak lekcje etyki są miejscem, gdzie uczniowie stawiają pytania, dyskutują nad interesującymi ich, a jednocześnie ważnymi ze społecznego i ogólnoludzkiego punktu widzenia, problemami.

Materiał nauczania składa się z trzech działów i przewidziany jest dla kolejnych trzech klas gimnazjum:

Dział pierwszy (klasa 1) poświęcony jest etyce indywidualnej, związanej z zagadnieniami osobowymi, problemami jednostki i osób jej najbliższych. Zapoznajemy się z pojęciem etyki i moralności. Poruszamy tematy związane z :sensem życia, z samotnością, cierpieniem czy poczuciem winy. Wyznaczamy hierarchię wartości. Dotykamy problemu egoizmu i altruizmu.

Dział drugi (klasa 2) dotyczy etyki społecznej i związany jest z zagadnieniami uczestnictwa we wspólnocie politycznej i kulturowej, jaką jest państwo i społeczność. Omawiamy zagadnienia związane z wolnością, z demokracją, z cenzurą, wolnością słowa. Skupiamy się na pojęciu sprawiedliwości, tolerancji. Rozważamy kwestię związane z byciem dobrym obywatelem i patriotą.

Dział trzeci (klasa 3), zatytułowany Problemy moralne współczesności, dotyczy kwestii i problemów moralnych naszej cywilizacji. Nawiązujemy do prawa zwierząt. Dyskutujemy na temat transplantologii. Poruszamy tematy związane z pojęciem globalizacji. Dywagujemy na temat postępów w medycynie i idących za tym konsekwencjami etycznymi.

Każdy z działów ma odpowiadać rozszerzającemu się horyzontowi ucznia, który ucząc się i dojrzewając, w coraz większym stopniu interesuje się otaczającym go światem.

*Zachęcamy do udziału w zajęciach etyki. **Wszyscy obecni uczniowie naszej szkoły mają możliwość uczęszczania na zajęcia etyki w przyszłym roku szkolnym.** Wystarczy złożyć nowe oświadczenie woli do marca 2016 roku. **Kandydaci na uczniów ZSI powinni wypełnić oświadczenie woli, które dołączone będzie do wniosku o przyjęcie do szkoły.** Aneta Nowak*